Yayım Tarihi : 23.03.2026
Yayımlandığı Yer : T24 BAĞIMSIZ İNTERNET GAZETESİ

Erdoğan SAĞLAM
Yeminli Mali Müşavir

ÜCRETLİLERİN VERGİLENDİRME SİSTEMİNDE DEĞİŞİKLİK ŞART!

Geçmişte AYM, ücret gelirlerine ilişkin ayrı uygulanan vergi tarifesinin kaldırılarak tüm gelirlere aynı vergi tarifesinin uygulanmasını "ayırma kuramı" çerçevesinde doğru bulmamış ve vergi tarifesi değişikliğine ilişkin düzenlemeyi iptal etmişti. Nedense hiçbir kişi ve kurum bu iptal kararını takip etmedi! Oysa AYM önemli bir mesaj vermişti...

Değerli okurlar, gelir vergisi beyan döneminin sonuna yaklaşıyoruz.

Her ne kadar gelir vergisi sistemimiz beyan esasına dayansa da günümüzde yıllık gelir vergisi beyannamesi veren kişi sayısı hızla azalıyor.

1. Hangi gelirler yıllık beyan esasına göre vergilendiriliyor?

Gelir unsurları itibariyle baktığımızda, ticari kazanç sahipleri (tacir) ile serbest meslek erbabı zarar etseler bile yıllık beyanname vermek zorundalar.

Bunların dışında en çok ücret gelirleri ile kira gelirleri için yıllık beyanname verildiğini görüyoruz.

Toplumda yaygın şekilde elde edilen finansal gelirler için ise çok az beyanname verildiğini söyleyebilirim.

Çünkü Gelir Vergisi Kanununun (GVK) geçici 67'nci maddesine göre, finansal gelirler (mevduat, repo, tahvil-bono faizi, MKYF kâr payı, katılım bankası kâr payı vs.) için Türkiye'de faaliyet gösteren **banka ve aracı kurumlarca stopaj yapıldığından,** bu gelirleri elde edenler, beyanname vermek zorunda değiller.

Söz konusu gelirler üzerinden yapılan stopajlar, beyanname verilmediği için mahsup edilemiyor ve nihai vergi haline geliyor.

Halen finansal gelirler üzerinden yüzde 0 ila yüzde 25 arasında stopaj yapılıyor. Menkul sermaye iradı ve değer artış kazançları üzerinden GVK'nın geçici 67'nci maddesi uyarınca yapılan stopajın güncel oranlarına buradan ulaşabilirsiniz. Bu gelirler için stopaj yapıldığı veya yapılmış sayıldığı için yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmesi zorunlu değil.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağının toplam gelirleri 2024 yılında 15 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 166'dan fazla ülkede bulunan 1.800 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 119.611 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

GVK'nın geçici 67'nci maddesi kapsamına girmeyen az sayıdaki menkul sermaye iradı (2025 yılında 330 bin TL'yi aşan **kâr payları ve eurobond faiz gelirleri** gibi) için ise beyanname verilmesi gerekiyor.

Anlayacağınız finansal gelirler genel olarak stopaj suretiyle vergilendiriliyor. 2025 yılında elde edilen gelirlere ilişkin beyan esaslarına 2 Mart 2026 tarihli yazımdan ulaşabilirsiniz.

2. Ücret gelirleri nasıl vergilendiriliyor?

Mevcut sistemde orta ve yüksek ücretliler gittikçe artan şekilde beyan usulüne göre vergilendiriliyorlar.

Ücretler stopaj yoluyla da vergilendirilse, yıllık beyana da konu olsa artan oranlı vergi tarifesi uygulanıyor!

Ücretler dışındaki tüm gelir unsurlarında stopaj sabit oranda yapılırken sadece ücret gelirlerinde stopaj (vergi kesintisi) vergi tarifesi uygulanarak artan oranda yapılıyor. Bu durum, ücret gelirlerinin diğer gelir unsurlarına göre **salt emeğe dayalı olarak elde edilen gelir niteliğinde olması** ve vergi baskısının yüksekliği nedeniyle özellikle bu geliri elde edenlerin ekonomik durumları ile vergi oranları arasında doğrudan bir bağlantının kurulmaması ve ücretlilerden vergi alınırken gelirin niteliği ve mali gücün göz ardı edilmesi nedeniyle Anayasaya aykırıdır.

Bu konudaki Anayasa Mahkemesi kararını irdelemeden önce ücret gelirlerine ilişkin mevcut vergilendirme rejimini kısaca açıklamak isterim.

İlke olarak, ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde "stopaj esası" geçerli, ancak ilgili yıl ücret gelirleri için geçerli beyan sınırlarına bağlı olarak ücret gelirleri için beyanname verme gereği ortaya çıkabiliyor. Eskiden bu olasılık çok düşüktü, ancak 2019 yılında yapılan yasal değişikikle tek işverenden alınan ücretler bile belli bir tutarı aştığında beyanname ile beyan edilmek zorunda olduğu için yükseldi.

2025 yılında,

- Kaç işverenden alınmış olursa olsun (ister tek ister birden fazla işverenden) toplamı 4 milyon 300 bin TL'yi aşan ücretler ile,

- Birden fazla işverenden alınan ücretlerin toplamı 4 milyon 300 bin TL'yi aşmasa bile birinci işverenden sonraki işverenlerden alınan ücretlerin toplamı 330 bin TL'yi aşarsa yine tüm ücretler (ilk işverenden alınan ücretler dahil) yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmek zorunda.

İşverenlerce ödenen ücretler üzerinden kesilerek vergi dairesine ödenen vergiler, yıllık beyanname verilmesine gerek bulunmadığı durumlarda nihai vergi niteliğini alıyor.

Kira gelirleri de yıllık beyannameye tabi olduğundan aynı şekilde artan oranlı vergi tarifesine göre tabi olsa da beyana konu olmadığında sabit oranda (halen yüzde 20 stopaj yoluyla) vergilendiriliyor.

Geçici 67 kapsamındaki **finansal gelirler ise stopaj yoluyla ve düz (sabit) oranda vergilendiriliyor.**

Bu haksızlığa işaret ettikten sonra açıklamalarıma devam edebilirim.

3. **Ücretlere ilişki vergi tarifesi Anayasa'ya uygun mu?**

Geçmişte Anayasa Mahkemesi (AYM), ücret gelirlerine ilişkin ayrı uygulanan vergi tarifesinin kaldırılarak tüm gelirlere aynı vergi tarifesinin uygulanmasını "*ayırma kuramı*" çerçevesinde doğru bulmamış ve vergi tarifesi değişikliğine ilişkin düzenlemeyi iptal etmişti.

Nedense hiçbir kişi ve kurum bu iptal kararını takip etmedi!

Oysa AYM önemli bir mesaj vermişti.

Şimdi geçmişi hatırlayalım.

2005 yılı sonuna kadar uygulanan sistemde ücret gelirleriyle diğer gelirler için farklı vergi tarifesi söz konusu idi. Ücret gelirleri her dilimde diğer gelirlere nazaran 5 puan düşük vergilendirilmekteydi. Bu uygulama 2006 yılı başında değiştirildi. İkili tarife esasına son verilerek, tüm gelirler için tek tarife uygulanması esası benimsendi. Ayrıca gelir dilimleri azaltıldı. Yapılan değişiklik ücret dışındaki gelirlerin vergi yükünü önemli ölçüde azaltırken, orta ve yüksek ücret geliri elde edenlerin vergi yükünü ağırlaştırdı.

Anayasa Mahkemesi, tarifede yapılan değişikliğin ücretliler aleyhine sonuç doğurduğu gerekçesiyle yeni tarifede yer alan en üst gelir dilimine ilişkin (o dönemde geçerli) vergi oranı yüzde 35'in uygulanmasını Anayasa'ya aykırı bularak söz konusu oranı ücretliler yönünden iptal etti. İptal kararının 8.7.2010 tarihinde yürürlüğe girmesi ile birlikte ücret gelirlerine en üst gelir dilimine ilişkin vergi oranının (o dönemde yüzde 35'in) uygulanabilmesinin yasal dayanağı ortadan kalktı.

4. **Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararının gerekçeleri nelerdi?**

Anayasa Mahkemesi'nin iptal gerekçesi, yeni tarifenin (o dönemde yüzde 35'lik dilime giren) ücretlinin vergi yükünü Anayasamızın 73. maddesinde hüküm bulun "*mali güce göre vergi ödeme*" ilkesine aykırı olarak ağırlaştırılmış bulmasıydı.

Yüksek Mahkeme, kararının gerekçesinde, vergi adaletinin sağlanması için vergilendirmede farklı nitelikteki gelirlerin ayrı vergilendirme yöntem ve oranlarına tabi tutulmasının gereğini; diğer deyişle gelir, servet veya harcamanın vergilendirilmesinde konulara, nitelik veya miktarlara göre ayrı yükümlülükler ve oranlar belirlenebileceğini vurgulamıştı.

Böylelikle "*vergilendirmede ayırma prensibini*" net bir şekilde ortaya koyan Yüksek Mahkeme, ücret gelirlerinin diğer gelir unsurlarına göre salt emeğe dayalı olarak elde edilen gelir niteliğinde olması ve vergi baskısının yüksekliği nedeniyle özellikle bu geliri elde edenlerin ekonomik durumları ile vergi oranları arasında doğrudan bir bağlantının kurulmaması ve ücretlilerden vergi alınırken gelirin niteliği ve mali gücün göz ardı edilmesinin düşünülemeyeceğini ifade etmişti.

Mahkeme kararında ayrıca, anayasanın 55. maddesindeki *"adaletli bir ücret elde etme*" ilkesi gereği devletin *"adaletli bir ücret*" için tedbir alma görevi de gündeme getirilmişti.

İptal kararına gecikmeli de olsa bir yasal düzenleme ile uyum sağlanmaya çalışıldı, ancak maalesef yapılan düzenleme AYM iptal kararının gerekçelerini tam olarak karşılamadı.

Çünkü yeni (mevcut) tarifedeki en üst gelir dilimine ilişkin oran Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararına rağmen ücret gelirleri için de uygulanmaya devam ediyor.

Mevcut uygulamada ücret gelirlerine yönelik sağlanan tek avantaj, düşük bir ücret aralığı için 8 puan daha düşük oranda vergileme avantajı ile sınırlı. 2025 yılı tarifesine göre, ücret gelirlerine sağlanan maksimum vergi avantajı (1.200.000-800.000) x %8= 32.000 TL'den ibaret.

Yani yasa koyucu AYM iptal kararını bu tutarla sınırlı olarak dikkate almış görünüyor. Özetle; yapılan yasal düzenleme AYM'nin iptal gerekçelerini karşılamamıştır. Çünkü AYM en yüksek gelir vergisi oranını ücret gelirleri açısından iptal etmiştir. Buna göre ücret gelirleri açısından en üst gelir dilimine ilişkin oranın (halen yüzde 40) uygulanmaması gerekir. Oysa mevcut düzenlemede bu oran ücretliler için halen uygulanmaya devam ediyor.

Mevcut düzenleme sadece yüzde 27 oranıyla vergilendirilecek tutarın (2025 yılında maksimum 400.000 TL'nin) bir miktar (8 puan) düşürülmesinden ibaret...

Anayasa Mahkemesi kararları bağlayıcıdır. Başka bir ifade ile Yüksek Mahkemenin verdiği kararlar; yasama, yürütme ve yargı organlarını, idari makamları, gerçek ve tüzel kişileri bağlar.

Yasama organı iptal kararının gerekçesi ile bağlıdır. Nitekim bir Anayasa Mahkemesi kararında, yasama organının, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararından sonra aynı konuda yeni bir yasa yaparken Anayasa Mahkemesi kararının gerekçesinde gösterilen iptal nedenlerini dikkate alması gerektiği; Anayasa Mahkemesi kararlarıyla bağlılığın, Anayasa Mahkemesi'nin kararlarındaki iptal gerekçesiyle de bağlılığı içerdiği açıkça ifade edilmiştir (Anayasa Mahkemesi'nin 24.05.1988 gün ve E.1988/11, K.1988/1 sayılı kararı).

Oysa iptal kararı üzerine yapılan/mevcut düzenleme iptal kararının gerekçelerine bu açıdan uygun bulunmuyor.

Ne ilginçtir ki, mevcut düzenleme, iptal istemiyle Anayasa Mahkemesi gündemine bugüne kadar taşınmadı.

Ancak bunun için geç kalınmış değil.

Bu gerekçe ile ihtirazî kayıtla verilecek 2025 yılı gelir vergisi beyannamelerine dayanılarak yapılacak tahakkuklara karşı açılacak davalarda Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulunulması olanak dahilindedir.

Bilindiği gibi, Anayasamıza göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, "*somut norm denetimi*" denilen itiraz yoluyla AYM'ye, itiraz konusu kuralın iptali istemiyle başvurabilir ve AYM'nin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakabilir.

5. Ücret vergilemesinde değişiklik şart!

Mevcut sistemde ücret gelirlerinin beyan edilip edilmeyeceğini ücret gelirlerinin kendi tutarları belirliyor. Başka bir ifade ile ücretlere ilişkin beyan sınırının hesabında diğer gelirler dikkate alınmıyor.

Ancak beyana tabi başka gelirler varsa bu gelirler ücret gelirleri ile toplanarak beyana konu ediliyor. Bu durum artan oranlı tarife nedeniyle mükelleflerin vergi yükünü artırıyor.

Bu durumun acilen düzeltilmesi ve ücret gelirlerinin beyana konu edilmesi halinde tarifenin müstakilen uygulanması yönünde bir değişiklik yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Ayrıca yukarıda bahsettiğim AYM kararına uygun olarak ücret gelirleri için acilen ayrı ve daha düşük vergi oranlarını içeren bir tarife yürürlüğe konulmalıdır!
Son bir önerim, ücretlerde de stopajın sabit oranda yapulması ve beyan kriterleri aşıldığı takdirde beyanname verildiğinde vergi tarifesine göre verginin tamamlanması yönünde düzenleme yapılmasıdır. Böylece diğer gelir sahiplari ile ücretler arasında eşitlik sağlanmış olur.